

Valinnanvapauskokeilu laajenee keväällä 2018

terveyspalveluni.fi

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Tiia Ranta-Pere 4 / 2018

 Ylä-Savon SOTE
KUNTA-YHTYMÄ

Kokeilun taustaa

- STM:n rahoituksella aloitettiin valinnanvapauskokeilu Ylä-Savon SOTEn alueella vuoden 2017 alussa **terveyskeskustasoissa** vastaanottopalveluissa
- Kokeiluun haettiin laajennusta kesällä 2017
- Laajenukseen mukaan tulivat Kuopion kaupunki, Kysteri / Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri, Joroinen
- Kokeilu on kaksivuotinen 2017-18
- Valmistelu tehtiin Sitran vetämänä 6-12/2016
- Koska kyseessä on KOKEILU:
  - säännöt voivat muuttua matkan varrella (käytännön syistä, jotta toimisi paremmin)
  - kokeilusta kerätään tietoa vaihtamisen/vaihtamattomuuden syistä
- Jokainen valinnanvapauskokeilualueeseen kuuluva saa valita valinnanvapauskokeilun hyväksytystä palveluntuottajista itselleen sopivimman yksityiseltä puolelta tai jatkaa nykyisessä asiakassuhteessaan
- Hoitopääsyaatimukset ym. minimivaatimukset samat kuin julkisella palveluntuottajalla – tuotetaan julkisia terveyspalveluja yhdessä eri palveluntuottajien kanssa. Käytäntö ja kokeilusta saadut kokemukset näyttävät mitkä asiat toimivat ja mitkä, mitä pitää muuttaa tai kehittää ja mikä toimii jo loistavasti jne.

Kokeilun taustaa

- Mukana viisi erilaista kokeilualueetta:
  - **Hämeenlinna:** Ikäperusteinen korvaus ja sähköisten palveluiden kytkeminen palvelupakettiin
  - **Jyväskylän kaupunki:** yritys- ja järjestöyhteistyö, jossa osapuolten kesken kehitetään mm. valinnanvapauden piiriin kuuluvaa palvelutuotetta, tuetaan pienten yritysten verkottumista sekä syvennetään järjestöjen roolia hyvinvoinnin edistäjinä.
  - **Keski-Uudenmaan sote:** tuottajien korvausmalliin sisältyvän bonus-sanktio - elementin käyttö sekä henkilökohtaisen budjetin käyttö jatkopalveluissa (esim. kuntoutuspalvelut)
  - **Tampereen kaupunki:** tuottajien korvausmalliin sisältyvän suoritepohjaisen elementin käyttö sekä palvelusetelin käyttö jatkopalveluissa (esim. kuntoutuspalvelut)
  - **Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä (Kuopion kaupunki, Kysteri / Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri, Joroinen / Varkaus:** haja-asutusalueen kokeilu suppeamman valikoiman palveluilla

Uudet kokeilualueet (terveyskeskustasoiset palvelut)

- Rautavaaran kunta 14.3.2018
- Kaavin kunta 9.4.2018
- Tuusniemen kunta 9.4.2018 (postinumeroalueet 71200 ja 71210)
Kuopion kaupunki 9.4.2018
  - postinumeroalueet: 71160 (Riistavesi), 70800 (Pitkälähti), 70820 (Litmanen), 70840 (Jynkänmäki) ja 70870 (Hiltulanlahti)
- Joroisten kunta 4/2018

Ennakovalmistelut ovat vaatineet aikaa

- **Tiedonhallinnolliset asiat:**

- tiedon kerääminen, organisointia ja tallentaminen siten, että tieto saadaan tarkoituksenmukaisesti ja hallitusti käyttöön
- tiedon omistajuus ja tiedon käytön vastuut
- tiedon käytettävyys, luotettavuus ja laadukkuus
- tiedon saatavuus ja luovuttaminen
- kysymykset tietoturvasta tietosuojasta

- **Ennakovalmistelut mm. asiakas- ja potilastietojärjestelmissä, tiedonhalinta sitoumus**

- **Uuden valintaportaalin kehittäminen**

- **Toimintojen yhteensovittaminen**

- **Myös tuottajille pitää antaa mahdollisuus valmistautua tuotantoon**

Aloitusaikataulu

Rautavaara
helmikuu
14.3.2018

Joroinen
huhtikuu
2018

Kaavi,
Tuusniemi ja
Kuopio
maaliskuu
9.4.2018

Kokeilun toimijat

Järjestäjä (Ylä-Savon SOTE, Kuopion kaupunki, Kysteri, Joroinen / Varkaus)

- Mallintaa ja kehittää tulevaa maakunnan roolia
- palveluntuottajien hyväksyminen, valintaportaali, laadun seuranta
- Kapitaatiokorvauksen määrittäminen hankesuunnitelman mukaisesti sekä sen maksaminen palveluntuottajille
- Rekisterinpitävyys (rekisterinpitäjänä toimivat Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri, Kuopion kaupungin perusturva- ja terveyslautakunta, Ylä-Savon kuntayhtymä ja Varkauden kaupunki kukin omien tietojensa osalta)
- Yhteistyö ministeriön (STM), THL:n, kokeiluun osallistuvien tahojen sekä muiden kokeilualueiden kanssa.
- Tiedon kerääminen (mm. asiakastyytyväisyys, sekä stm:n vaihdonsyyt kysely)
- Oman toiminnan kehittäminen tulevaa muutosta varten

Asiakas

- Tarjonnan arviointi
- Aktiivinen valinta
- Palvelun käyttö
- Palvelun arviointi
- Mahdollinen uudelleenvalinta
- Palautteen anto

Palveluntuottajat

- Yksityiset palveluntuottajat
- Oman tuotannon terveysasemat (Ylä-Savon SOTE, Kuopion kaupunki, Kysteri, Joroinen)
- Vaatimusten mukaiset palvelut kuntalaisille
- Tiedon tuottaminen ja kerääminen
- Kapitaatiokorvauksen laskutus (kuun viimeisen päivän tilanteen mukaan)

Mitä palveluita valinnanvapaus koskee?

Valinnanvapauden palvelut kokeilussa

- Terveyskeskustasoiset vastaanottopalvelut
  - Lääkäri- ja hoitajavastaanotto
  - fysio-, jalka- ja ravitsemusterapia, laboratorio- ja kuvantamispalvelut
  - Pitää pystyä tuottamaan näiden palveluiden KOKONAISUUS
  - Fysioterapia sisältää 1-2 ohjaus- ja neuvontakäyntiä

Kaikille yhteiset palvelut

- Ovat kaikkein käytössä samalla tavoin kuin tähänkin asti:
  - Päivystys 24/7
  - KUIVO (ilta- ja viikonloppu akuuttivastaanotto kuopiolaisille)
  - Erikoissairaanhoido
  - Hoitotarvikejakelu
  - Neuvolat
  - Koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto
  - Suun terveydenhuolto
  - Fysioterapian sarjahoidot

Vastuunjakotaulukko (päivittyvä)

- Täydentää sääntökirjaa
- Päivitty kokeilun aikana, ei ole täydellinen, eikä lopullinen
- Työkalu tuottajien osaamistarpeiden määrittämiseen
  - Esim. CPAP-asiakkaiden ohjaus ja kontrollit

Vastuunjako 2018		
	Järjestäjä	Tuottaja
Apuvälineet	x	
CPAP-potilaiden hoitotarvikejakelu ja niiden käytön ohjaus	x	
CPAP-potilaiden ohjaus ja kontrollit		x
ESH:n määräämät lääkitykset ja seuranta		x
Hoitotarvikejakelu	x	
Jalkahoidot		x
Kausi-influenssa*	(x)	x*
Kehitysvammaisten terveystarkastukset		x
Kipsaukset	x	
Kuulotutkimukset		x
Kysin sydänposti sydänhoitajille	x	
Lääkehoidon arviointi (YSSOTE esh sisällä)	x	
Marevan-potilaat		x
MTT-tehoryhmä (moniammatillinen ryhmä Kaavilla)/KPK	x	
Muistipoli/-hoitaja (rinnastus esh)	x	
Neuvolat	x	
Omaishoitajien terveystarkastukset		x
Päivystys	x	
Reseptien uusinta	x	x
Rokotteet (kansallinen rokotusohjelma)	x	
Seksuaalivoukset		x
Silmänpohjakuvaukset	x	
Tartuntatautilain mukaiset	x	
Tetanus	x	x*
Tilapäisen kotihoidon asiakkaan hoito, ketä konsultoidaan		x
Tk-tasoinen ilta- ja akuuttivastaanotto		x
*vaaditaan sopimus tuottajan kanssa		

Usein kysytyt kysymykset

- Mitä maksaa?

Maksat palvelusetelin omavastuuosuuden, joka samansuuruinen kuin, mitä maksaisit asioidessasi omissa terveyskeskuksessasi.

HUOM! Kokeilussa maksetut asiakasmaksut eivät kerrytä maksukattoa! Tämä johtuu taustalla olevasta palvelusetelilainsäädännöstä. Eli asiakas maksaa palveluntuottajalle 3 x hoitajan -ja lääkärinmaksun. Huomioitavaa, että ns "vapaakorttilaiset" saavat käyttää ilmaiseksi myös yksityisen palveluntulotuottajan palveluita

- Kuinka vaihdan?

- Tällä hetkellä portaalissa www.terveyspalveluni.fi tai suoraan valitsemasi palveluntuottajan luona
- Kuopion, Kaavin, Tuusniemen laajennuksen yhteydessä otamme käyttöön uuden valintaportaalin

- Kuinka pitkäksi aikaa sitoudun valintaani?

- Voit vaihtaa tuottajaa vaikka kerran kuussa
- Mieti mikä on hyvinvointisi kannalta järkevää

Mistä tiedän, saanko valita?

Jokaiseen kokeiluun osallistuvaan kotitalouteen toimitetaan tiedote.

Jokainen, jolla on kotiosoite kokeilualueilla.

Valintaportaali tekee suomi.fi vahvan tunnistautumisen jälkeen vrk tsekkauksen, että asiakas on oikeutettu vaihtamaan palveluntuottajaa (vahvatunnistautuminen tulee vrk:lta käyttöön huhtikuun/2018 aikana)

Kokeilun ulkopuolelle on jätetty seuraavat asiakasryhmät

- Säännöllisen kotihoidon asiakkaat
- Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevat asiakkaat
- Kotikunta muualla kuin kokeilukunnissa
- Jos työnantaja tarjoaa työterveyshuollon sairaanhoitopalvelut, ei voi valita samaa palveluntuottajaa, joka nämä tth sairaanhoitopalvelut tuottaa. Sen sijaan, jos asiakkaalla vain lakisääteinen tth, voi valita palveluntuottajansa vapaasti.

Onko pakko valita?

Ei ole pakko valita, voit jatkaa myös nykyisen oman terveyskeskuksesi asiakkaana.

Entä jos muutan kokeilualueelle?

Lähtökohtaisesti olet julkisen palveluntuottajan eli alueesi terveyskeskuksen asiakas ellet itse valitse uutta palveluntuottajaa.

Voivatko perheenjäsenet tehdä toisistaan poikkeavia valintoja?

Jokainen perheenjäsen voi valita haluamansa palveluntuottajan.

Entä jos lapsilla on vakuutus?

Lapsen huoltaja voi päättää kuka lapsen terveyspalvelut tuottaa. Hän voi myös olla oman terveyskeskuksensa asiakas ja samaan aikaan käydä vakuutuksensa puitteissa yksityisellä tai siirtää koko asiakkuutensa yksityiselle.

Neuvolapalvelut eivät kuitenkaan kuulu valinnanvapauden piiriin kokeilun aikana

Mitä on hyvä muistaa

Tämä on yksi hallituksen palvelut asiakaslähtöisiksi hankkeista; palveluseteli:

- TÄMÄ ON HALLITUKSEN "SUUNNITTELEMA" KOKEILU, JOKAISESA KOKEILUSSA ON HIUKAN ERILAISIA VIVAhteita.
- KOKEILUILLA KERTÄÄN DATAA JA HYVIÄ JA MYÖS NIITÄ HUONOJA KOKEMUKSIA, JOTTA TIEDETÄÄN MIKÄ TOIMII JA MIKÄ EI.
- KOKEILUISTA SAATU TIETO JA KOKEMUKSET OVAT ENSIARVOISEN TÄRKEITÄ MAHDOLLISESTI TULEVAA SOTE-UUDISTUSTA SILMÄLLÄPITÄEN

-KOKEILUUN OSALLITUNEISTA ASIAKKAILTA (STM:n vaihdon syyt-kesyly portaalissa) SEKÄ KOKEILUUN OSALLISTUNEILTA AMMATTILAISILTA (julkiset ja yksityiset palveluntuottajat) KERÄTÄÄN TIETOA (STM teettää kyselyn) KOKEILUSTA

AJATTE TÄMÄ KOKEILU TULEVAISUUTEEN SATSAAMISENA NIIN, ETTÄ MEIDÄN LAPSILLAMMEKIN ON LAADUKKAAT PALVELUT MUUTUVASSA MAAILMASSA 😊

Palveluntuottajan valintaportaali

Palvelusetelikokeiluissa asiakkaalla on mahdollisuus valita terveydenhuollon palvelun tuottaja. Tuottajan valinta / vaihdos täytyy pystyä tekemään sähköisesti mobiilissa tai tietokoneella sekä mahdollisesti järjestäjän tai tuottajan luona (kokeiluissa on erilaisia ratkaisuja käytössä).

Vanha portaali

- Ylä-Savossa Ihminen edellä - Valinnanvapauskokeilussa on ollut käytössä Luowa Oy:n valintaportaali (Terveyspalveluni.fi), joka on palvellut Ylä-Savon tarpeita ja asiakasmääriä
- Kyseinen valintaportaali on kehitetty verkkokauppapohjaisesta sivustosta ja se on palvellut nykyisellä kokeilun laajuudella, mutta sen kapasiteetti ja ominaisuudet eivät riitä palvelemaan kokeilun laajentuessa
- Portaalissa ei ole mm. vahvaa tunnistautumista
- Ammatilainen ei voi tehdä asiakkaan puolesta valintaa (toimikortti kirjautuminen)

Uusi portaali

- **Valintaportaali hankittu kehityskumppanuus periaatteella:** Flowmedikin eValinta portaali Istekki Oy:ltä, tämä otetaan käyttöön Kaavi, Tuusniemi, Kuopio laajennuksen yhteydessä (Rautavaaralla kokeilu aloitetaan vanhalla portaalilla)
- **Asiakkaan, palveluntuottajan sekä järjestäjän näkymä**
- Asiakas voi selata palveluntuottajien tietoja sekä asiakaspalautteita, (THL:n vaihdon syyt kysely)
- Asiakas tekee **vahvan tunnistautuminen suomi.fi palvelussa**, jonka jälkeen hän voi tehdä palveluntuottajan valinnan,
- Asiakas voi tehdä valinnan myös palveluntuottajan luona (toimikortti kirjautuminen)
- Portaali lähettää tekstiviestin asiakkaalle asiakkaan tekemästä valinnasta